

Van kwantiteit naar kwaliteit

Auteur(s):

Swede, M.

*Deze rubriek wordt periodiek verzorgd door het ministerie van Financiën.***Verschenen in:**

ESB, 85e jaargang, nr. 4266, pagina 627, 11 augustus 2000

Rubriek:

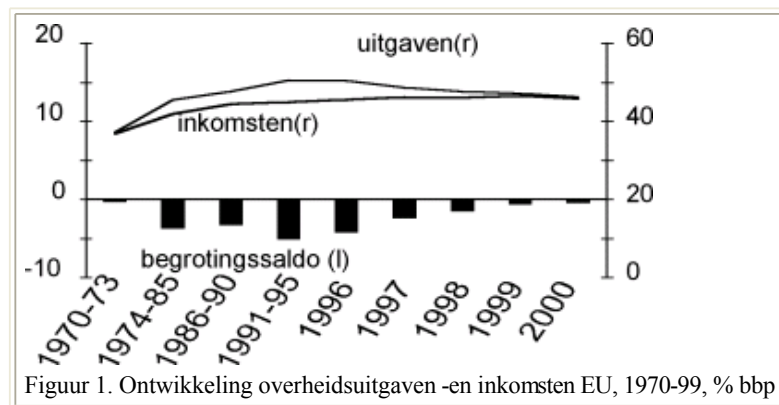
EU-monitor

Trefwoord(en):

begrotingsbeleid

Nu de financiën in de EU-lidstaten op orde raken, ligt het accent op belastinghervorming.

De Lidstaten van de Europese Unie (EU) hebben de afgelopen jaren goede resultaten geboekt bij het op orde brengen van hun overheidsfinanciën. Het terugdringen van de begrotingstekorten is vooral gerealiseerd door de overheidsuitgaven (als percentage van het bbp) te verlagen. In dezelfde periode stegen de overheidsinkomsten licht. Nederland realiseerde in 1999 voor het eerst sinds 25 jaar een begrotingsoverschot (1,0 procent bbp). Vergeleken met de VS en Japan zijn de overheidsuitgaven en -inkomsten in de EU en ook Nederland hoog (zie [tabel 1](#) en [figuur 1](#)).

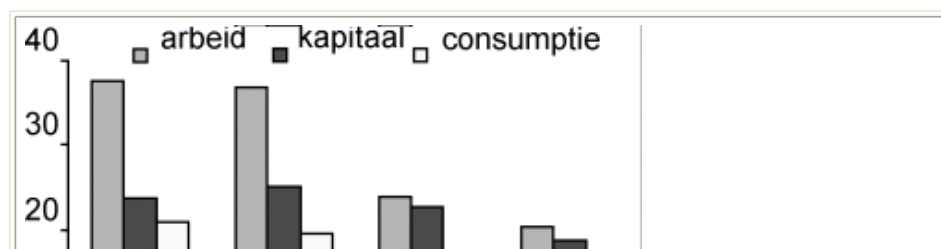
Tabel 1. Overheidsuitgaven en -inkomsten, 1999, % bbp

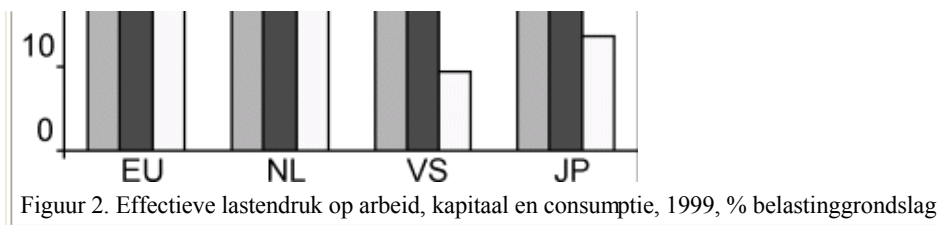
	EU	NL	VS	JP
Uitgaven	47,2	46,2	32,3	40,4
inkomsten	46,6	46,8	33	31,3

Bron: Eurostat

Belastinghervorming

Het accent in het begrotingsbeleid van de Lidstaten zal nu meer komen te liggen op de kwaliteit van de overheidsfinanciën. Belangrijk is wel dat de Lidstaten, conform het Stabiliteits-en Groeipact, hun financiën op orde hebben en houden. Zo moet ruimte op de begrotingen worden gecreëerd om de toenemende kosten van de vergrijzing op te kunnen vangen. Uit de globale richtsnoeren voor het economische beleid voor 2000, hét document voor economische beleidscoördinatie in de EU, blijkt dat een groot aantal Lidstaten voor de komende jaren belastinghervormingen heeft gepland (zie [figuur 2](#)).

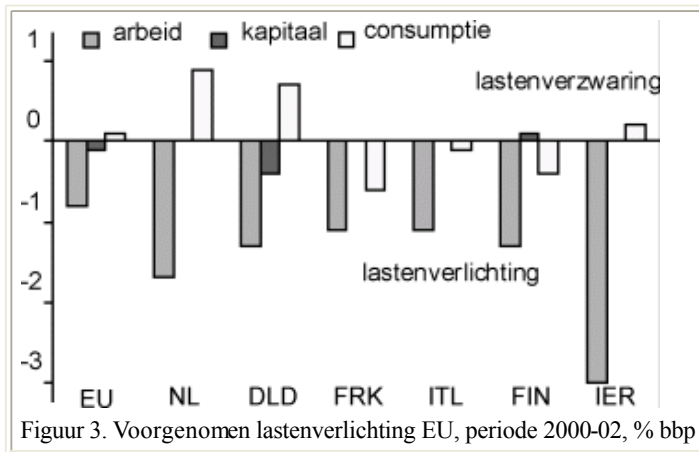

Figuur 2. Effectieve lastendruk op arbeid, kapitaal en consumptie, 1999, % belastinggrondslag

Lastenverlichting in de EU

De belastinghervormingen, die qua vormgeving en omvang per Lidstaat verschillen, gaan over het algemeen gepaard met een daling van de in internationaal perspectief hoge lasten op arbeid in de EU en een verhoging van de lasten op consumptie. Dit heeft gunstige effecten op groei, werkgelegenheid en investeringen (zie kader). Zij zullen naar verwachting niet leiden tot een verslechtering van de begrotingsposities, mede doordat de lastenverlichting gepaard gaat met uitgavenbeperkingen (in percentages bbp). Naar schatting zal de lastenverlichting in de EU in de periode 2000-2002 per saldo rond de 0,8 procent van het EU-bbp bedragen (zie [tabel 2](#) en [figuur 3](#)).

Figuur 3. Voorgenomen lastenverlichting EU, periode 2000-02, % bbp

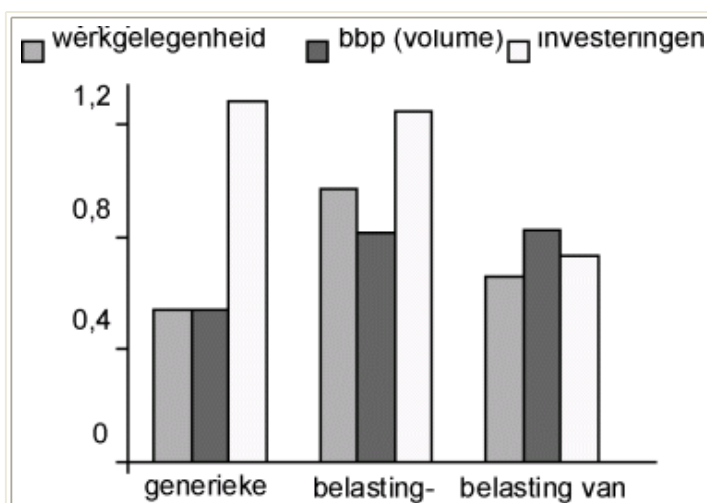
Tabel 2. Werkloosheid en participatiegraad, 1999, % beroepsbevolking

	EU	NL	VS	JP
Werkloosheid	9,2	3,2	4,2	4,7
Participatiegrd	68,4	65,5	78	78,1

Bron: OESO

Effecten van lastenverlichting

De Europese Commissie heeft met behulp van haar Quest-model de potentiële effecten van verschillende belastinghervormingen op de economie van de EU berekend. Afhankelijk van het type hervorming zal een lastenverlichting van één procent van het bbp, gefinancierd door uitgavenreductie, het EU-bbp (volume) over een periode van tien jaar doen stijgen met 0,5 tot 0,8 procent. De werkgelegenheid zal toenemen met 0,8 tot 1,5 miljoen banen (0,5 tot 1 procent van de beroepsbevolking). Lastenverlichting geheel ten gunste van arbeid heeft grotere effecten op de werkgelegenheid en het bbp dan een generieke lastenverlichting of een lastenverschuiving van één procent van het bbp van arbeid naar consumptie (zie ook [figuur 4](#)).

belasting- verlaging	verlaging arbeid	arbeid naar consumptie
-------------------------	---------------------	---------------------------

Figuur 4. Effecten lastenverlichting -en verschuiving in EU